

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового та аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича практика

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність Н4 Лісове господарство

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 25 червня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Виробнича практика
Розробники	Заїка В.К., доктор біол. наук, професор; Олійник В.С., доктор с.-г. наук, професор; Клід В.В., канд. біол. наук, доцент; Коляджин І.Ф., канд. с.-г. наук, доцент; Дмитрик П.М., канд. с.-г. наук, доцент.
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20– Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Основна (нормативна)
Курс/семестр	1 курс/ 2 семестр, 2 курс/ 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	360 год (12 кредитів ECTS)
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Основним завданням виробничої практики є практична підготовка до самостійної роботи, поглиблення, закріплення теоретичних знань та практичних вмінь зі спеціальності і навчальних дисциплін циклу виробничої підготовки, набуття досвіду організаційно-виховної роботи в колективі, уміння працювати з матеріалами виробничої діяльності підприємства, використання їх для виконання кваліфікаційного завдання.

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо

їх вирішення.

СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах

СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.

Програмні результати навчання:

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.

РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов;

РН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Приїзд на підприємство (установу), оформлення документів, інструктаж з техніки безпеки.	Назва бази практики, Місцезнаходження та адреса. Коротка характеристика лісорослинних умов. Лісовий фонд господарства: загальна лісова площа, лісистість, характеристика лісів. Річний план підприємства та його виконання. Управління виробництвом, штати за категоріями. Організація охорони праці на підприємстві.	Скласти таблицю. Зробити висновки про забезпеченість кадрами. Ознайомитись із організацією робіт з охорони праці.

2.	Практична фахова робота зі спеціальності в окремих структурних підрозділах	Правила рубок спеціального використання в лісах України. Документи лісництва з рубок догляду за лісом. Огляд у натурі, а також документація лісництва з Рубок догляду. Книга рубок догляду за лісом. Огляд місць рубок у натурі. Типові норми виробітку на рубках догляду за лісом і лісогосподарські роботи. Норми виробітку на лісогосподарські роботи Санітарні правила в лісах України.	Описати роботи з одного виду рубок догляду. Додати одну технологічну карту, акт огляду місць рубок.
3.	Збір фактичного матеріалу та виконання індивідуального завдання.	Організаційно-господарський план лісорозсадника. Скласти: проект лісових культур, акт технічного приймання лісових культур, польову карту інвентаризації лісових культур і польову карту атестації лісових культур. Провести лісопатологічний огляд. Додати повідомлення про погіршення санітарного стану лісу і акт перевірки наземної сигналізації про появу шкідників, хвороб і пошкоджень лісу. Правила відпуску лісу на пні. Книга видачі лісу. Норми виробітку на лісозаготівельні роботи Наряд-завдання цеху переробки. Типові норми на виготовлення ручним способом товарів народного споживання. Порядок спеціального використання лісових ресурсів. Книга лісових побічних користувань. Інструкція про лісові побічні користування Документація з побічних користувань і підсобного виробництва.	Додати до звіту: план Лісо-розсадника і сітку сівозміни, паспорт на садивний матеріал, акт технічного приймання робіт у посівному відділенні лісорозсадника, акт технічного приймання робіт у шкілках і плантаціях. Додати до звіту одну технологічну карту на розробку лісосіки, акт огляду місця рубки. Додати до звіту лісовий квиток на побічні користування в лісах.

4.	Камеральний період практики	Оформлення матеріалів практики: щоденника, польового блокноту, журналу польових робіт, звіту про виробничу практику.	Захист звіту, самостійних навчально-дослідних робіт. Залік.
Керівник практики розробляє план практики, проводить контроль за його виконанням, приймає індивідуальні звіти та проводить оцінку роботи студентів за період практики. Керівник практики дає індивідуальні завдання студентам, направлені на покращення рівня їх фахової підготовки. Студенти під час практики зобов'язані виконувати всі розпорядження керівника практики та методистів. Підсумком практики є щоденник практики та звіт про проходження практики, в яких в стислій формі аналізується робота, виконана в період проходження практики. У звіті подається календарний план практики, у вигляді конспектів відображається зміст всіх заходів практики, а також описується виконання індивідуальних завдань (мета і завдання, методика роботи та отримані результати). Звіт про проходження практики оформляється на виробництві, перевіряється керівником практики від виробництва та затверджується керівником підприємства. Зміст і обсяг звіту повинен відповідати питанням, які вивчалися на практиці, згідно програми практики. Він повинен містити також всі необхідні вихідні дані для виконання курсових та дипломних робіт. До звіту окремо додаються польові матеріали практики (гербарій рослин, колекції насіння лісових порід, шишок хвойних дерев та кущів, зразки деревини тощо). Звіт затверджується керівником практики від ЗВО та зберігається на кафедрі.			

4. Система оцінювання курсу

Науково-дослідна практика вважається завершеною за умови виконання студентами всіх вимог програми практики.

Поточна робота магістранта з виконання завдань програми практики контролюється керівником практики (в співпраці з науковим керівником). Результатом контролю є проставлення відміток «виконано», «невиконано», «доопрацювати» у індивідуальному графіку проходження практики магістранта, які завіряються підписом керівника практики.

Проходження практики завершується підготовкою та захистом звіту магістранта про виконання завдань практики, який проводиться на науковому семінарі кафедри щосеместру під час останнього тижня проходження практики.

Оцінка проходження науково-дослідної практики складається із суми балів, які виставляються комісією на основі розгляду змісту звіту про практику та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики. Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок студента, набутих на практиці, встановлюється за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням її у шкалу оцінок ЄКТС.

Вимоги до письмового звіту

Звіт про проходження практики повинен містити аналіз проведеної роботи, відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики; висновки, пропозиції, зауваження й побажання. Текст звіту може містити відповідні пояснення, таблиці, схеми, діаграми, посилання тощо.

Критерії оцінювання

відмінно	студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;
Добре	студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;
задовільно	студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та практично-наслідкові зв'язки.
незадовільно	Студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
80–89	B	Добре	
70–79	C		
60–69	D	Задовільно	
50–59	E		
26–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

5. Ресурсне забезпечення

1. Збірник технічних умов на класифікацію лісоматеріалів. ДП «Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр». Київ, 2019. 245 с.
2. Лісотакційний довідник / за ред. С.М. Кашпора, А.А. Строчинського. К.: Вінченко, 2013. 496 с.
3. Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України. Київ: Держлісагенство, 2013. 29 с.
4. Левандовська С.М., Хрик В.М. Основи лісорозведення та лісовідновлення: навчальний посібник для студентів агробіотехнологічного факультету. Біла Церква, 2014. 178 с.
5. Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. Лісові меліорації: підруч. К.: Аграрна освіта, 2010. 282 с.
6. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Лісостепу України: монографія. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2013. 651 с.
7. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Степу України: монографія. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2015. 527 с.
8. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів: затверджено наказом Державного комітету лісового господарства України від 19.08.2010 р. № 260 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10>.
9. Лісовий кодекс України: станом на 1 січня 2015 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
10. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: затверджено Наказом Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. № 93 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
11. Правила відтворення лісів: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 1.03.2007 р. № 303 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/303-2007-п>.
12. Правила охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості: затверджено Наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 13.07.2005 р. № 119 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1084-05>.
13. Правила рубок головного користування: затверджено Наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 р. №

364 . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10>.

14. Санітарні правила в лісах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 р. № 555 (в редакції постанови КМ України від 26 жовтня 2016 р. № 756). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF>

6. Контактна інформація

Кафедра	Факультет природничих наук вул. Галицька, 2016, каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kag.pnu.edu.ua/ E-mail: klam@pnu.edu.ua
Розробники	Заїка В.К., доктор біол. наук, професор; Олійник В.С., доктор с.-г. наук, професор; Клід В.В., канд. біол. наук, доцент; Коляджин І.Ф., канд. с.-г. наук, доцент; Дмитрик П.М., канд. с.-г. наук, доцент.
Контактна інформація	klam@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
--------------------------	---

	отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

_____ проф. Володимир ЗАЇКА

_____ проф. Василь ОЛІЙНИК

_____ доц. Віктор КЛІД

_____ доц. Ігор КОЛЯДЖИН

_____ доц. Павло ДМИТРИК